

enkelt Bevillinger, men de have overhovedet protesteret imod eller fravaadet, at man indlød sig paa en fri Brændeviinshandel. For ikke at foranlede nogen Mistydning, vil jeg dog tilføje, at for mig ere disse Vidnesbyrd om en Engstelse for en Frigivelse af Brændeviinshandlen ikke noget Afgjørende, men jeg har kun troet det rigtigt at fremsføre, at en saadan fra de ærede Forslagsstilleres afvigende Betragtning er tilstede — og det ikke enkeltvis, men temmelig almindelig — som en Modvægt imod de Betragtninger, der gjøre sig gjældende for Frihandelsystemet paa dette Omraade. Jeg har kun villet gjøre opmærksom herpaa, for, støttet dertil, at advare imod at foretage Forandringer i det Bestaaende uden efter et meget usigtigt og omhyggeligt Overlæg, og ubetinget ikke lade det have nogen Indflydelse paa sin Dom om denne Sag, at man er bekendt med enkelte Egne og enkelte Tilfælde, hvor det efter Ens bedste Overbeviisning vilde have været rigtigt, at der var tilstede Brændeviinshandel, men hvor den nu er nægtet. — Det ærede Medlem for Ringkjøbing Amts 3die Valgkreds (Madsen) udtalte, at der efter hans Mening ikke vilde være nogen Fare ved, at man havde et Brændeviinsudsalg i hvert Sogn, men det ærede Medlem vil ikke have overseet, at en saadan Begrænsning ikke findes i det foreliggende Lovforslag, og jeg er meget tilbøjelig til at troe, at dersom man ikke allerede har naaet det nævnte Maal, er man meget nær ved at naae derhen til, saaledes at der er en Brændeviinshandel i hvert Sogn eller idetmindste i hver Commune. Efter den Erfaring jeg har haft Leilighed til at gjøre, er Antallet af givne Bevillinger til Brændeviinshandel i stadig Stigen, og de Hensyn, der blive tagne ved Afgjørelsen af Begjæring om saadanne Bevillinger ere, om den paagjældende Egn maa ansees for at være tilstrækkelig forsynet med Brændeviinshandel eller ikke, samt om de paagjældende Beboere have en overvættis lang Vej til det nærmeste Brændeviinsudsalgssted eller ikke. Jeg anseer det for overslødigt at gjøre opmærksom paa, at man dog ikke har kunnet sætte nogen bestemt Afstand i Mil eller Alenmaal mellem de enkelte Brændeviinshandler, som man har troet det nødvendigt at tilstede, idet selvsølgelig

ogsaa Befolkningens Tæthed har havt sin Indflydelse derpaa foruden andre Momenter, som jeg for mit Vedkommende maa tillægge endnu større Betydning. Naar der paa Landet er etableret en Handel af større Omfang, hvor Beboerne ikke alene kunne forsyne sig med deres øvrige Forbrugsartikler, men ogsaa kunne blive af med deres Producter, er det undtagelsesviis, at Brændeviinsbevilling er bleven nægtet; jeg tør ikke sige, at den aldrig er bleven det, men det er undtagelsesviis. — Naar jeg seer hen til det meget fremrykkede Tidspunkt i Samlingen, hvori dette Lovforslag foreligger, troer jeg at være berettiget til for Dieblisset at ansee nærværende Forhandling ligesaa meget for en Forhandling i Anledning af en Forspørgsel til Ministeren som for en Behandling af et Lovforslag, og jeg kan derfor ikke troe, at der er nogen Grund for mig til at gaae ind paa de enkelte Bestemmelser i Lovforslaget, saameget mindre som den ærede Ordfører for Forslagsstillerne selv har antydet denne Ved heller ikke at indlade sig paa en udførligere Begrundelse af disse Enkeltheder.

J. N. Hansen: Allerede da Rigsdagen behandlede Næringsloven af 1857, ved hvilken Leilighed jeg var Medlem af det Udvalg, Thinget nedsatte angaaende denne Sag, gjorde jeg mig megen Umage for at faae denne Indfræntning, hvad Brændeviinshandel angaaer, holdt ude af Loven. Jeg kunde den Gang saalidt som nu erkjende, at der, naar man overhovedet vilde give Frihed saavel til Haandværksdrift som med Hensyn til Handel, var nogensomhelst virkelig Grund til at unddrage Brændeviinshandlen fra denne Frihed, men det lykkedes ikke den Gang at holde disse Bestemmelser med Hensyn til Indfræntning i Brændeviinshandel ude. Mig forekommer det, at de ere principstridige, og at de ere en Plek paa Næringsloven af 1857. Jeg tør ogsaa i saa Henseende henvise til den Paragraph, hvorom her er Tale, idet den selv antyder sig som en midlertidig Paragraph. § 56 fremkom kun som en saadan, der skulde gjælde indtil videre, og Lovgivningsmagten har allerede paa den Tid deri udtalt en Anerkjendelse af, at den angik et tvivlsomt Spørgsmaal, som man